

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
17-5-2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ:4

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Accipe nunc quid postea Nasica fecerit. Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset et eum a ianua quaereret , exclamavit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignatus quod Nasica tam aperte mentiebatur: “ Quid?” inquit “ Ego non cognosco vocem tuam?” **Visne scire quid Nasica responderit? “Homo es impudens. Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?”**

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit. **Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est,** sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum. **Meruisse vero stipendia in eo bello virtutis fuit; patre imperatore libentissime meruisse pietatis fuit; finem stipendiorum patris victoriam ac triumphum fuisse felicitatis fuit.**

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Tandem puella , longa mora standi fessa , rogavit materteram , ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: “ ego libenter tibi mea sede cedo” . Hoc dictum paulo post res ipsa confirmavit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit.

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. **Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis . Tum interrogavit filiam , utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva . Cum illa respondisset “ ego, pater, cana esse malo”, mendacium illi pater obiecit: “ Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?”**

A1. Να μεταφράσετε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B1.α. Να γράψετε με ποιες λέξεις των κειμένων Α και Β συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις: διάβαση, έπος, νεόδμητος, πορθμός, στατικός, διθύραμβος (μονάδες 6)

B1.β. Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις με μία λέξη της νέας ελληνικής που είναι ετυμολογικά συγγενής με τη λατινική λέξη που δίνεται στην παρένθεση. (μονάδες 4)

- Ο νέος ..... (sede) του κόμματος υποσχέθηκε να πατάξει τη διαφθορά.
- Η ..... (matertera) είναι ένα σύστημα κοινωνικής οργάνωσης στο οποίο οι γυναίκες κατέχουν τη κυρίαρχη θέση στην κοινωνία και στην οικογένεια.
- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία στροφή των καταναλωτών στην αγορά ..... (nixit) προϊόντων κυρίως από τους νεότερους, οι οποίοι σκέφτονται και ενεργούν πιο οικολογικά.
- Στο ..... (vestem) του θεάτρου φυλάσσεται μια μακρόχρονη θεατρική ιστορία που αναδύεται μέσα από τα εμβληματικά κοστούμια των πιο σημαντικών παραστάσεων του Θεάτρου.

Μονάδες 10

B2.α. Να αντιστοιχίσετε τους συγγραφείς της στήλης Α' με την περίοδο της ρωμαϊκής λογοτεχνίας στην οποία ανήκουν στη στήλη Β'. (μονάδες 6)

A'	B'
1. Προπέρτιος	
2. Κορνήλιος Νέπωσ	α. Κλασική εποχή
3. Λακτάντιος	β. Μετακλασική εποχή
4. Ιουβενάλης	γ. Ύστερη αρχαιότητα
5. Σενέκας ο Νεότερος	
6. Αμμιανός Μαρκελλίνος	

B2.β. Ποιος ήταν ο Λίβιος Ανδρόνικος και ποιος ο ρόλος του στη γένεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

Γ1.α. Να αναγνωρίσετε το είδος των παρακάτω αντωνυμιών και να γράψετε για καθεμία τον τύπο που ζητείται στην παρένθεση: (μονάδες 6)

et **eum** a ianua quaereret (γενική πληθυντικού του θηλυκού γένους)

quid Nasica responderit (ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους)

sed **aliquod** flagitium ac dedecus (γενική ενικού του θηλυκού γένους)

ne **istae** te calvam faciant (αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους)

Γ1.β. Ego ancillae tuae credidi te domi non esse"

Να κάνετε τις αλλαγές που απαιτούνται, ώστε να εκφράζεται το παρακάτω νόημα: «Εμείς πιστεύουμε την υπηρέτριά σας ότι ο άνθρωπος δεν είναι στο σπίτι» (μονάδες 4)

Γ1.γ. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis : **Να εντοπίσετε στην παραπάνω περίοδο τρία ουσιαστικά της τρίτης κλίσης ένα για κάθε γένος και να γράψετε για το καθένα την πτώση στην οποία βρίσκεται στον άλλο αριθμό. (μονάδες 3)**

Γ1.δ. Homo es impudens: **Να γράψετε το επίθετο στην αφαιρετική ενικού του ίδιου γένους στον θετικό και συγκριτικό βαθμό. (μονάδες 2)**

Μονάδες 15

Γ2.

indignatus: **Να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο όλων των εγκλίσεων του μέλλοντα λαμβάνοντας υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου. (μονάδες 3)**

obiec'erunt :**Να γράψετε τα απαρέμφατα όλων των χρόνων στην παθητική φωνή λαμβάνοντας υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου. (μονάδες 4)**

mallet: **Να γράψετε το β' πληθυντικό της οριστικής και υποτακτικής του ενεστώτα. (μονάδες 2)**

constituta est: **Να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο όλων των εγκλίσεων του ενεστώτα στην ενεργητική φωνή. (μονάδες 3)**

cedo: **Να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην ενεργητική περιφραστική συζυγία, στην οριστική του παρατατικού και υπερσυντελικού. Να λάβετε υπόψη το γένος του υποκειμένου. (μονάδες 1)**

oppressit: **Να γράψετε τις μετοχές που διαθέτει το ρήμα στη φωνή που βρίσκεται σε όλους τους χρόνους στη γενική του πληθυντικού λαμβάνοντας υπόψη το γένος του υποκειμένου. (μονάδες 2)**

Μονάδες 15

Δ1.α. **Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις από το κείμενο Β: luxuriae, Asiae, Murenae, Meruisse (το πρώτο), triumphum (μονάδες 5)**

Δ1.β. mentiebatur: **Να δηλώσετε απαγόρευση στο β' ενικό πρόσωπο με όλους τους δυνατούς τρόπους. (μονάδες 2)**

Δ1.γ. ne istae te calvam faciant: **Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική. (μονάδες 4)**

Δ1.δ. tu mihi ipsi non credis?: Να τρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση Nasica Ennium interrogavit. (μονάδες 4)

Μονάδες 15

Δ2.α. cum te quaerem: Να αναγνωρίσετε και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της παραπάνω δευτερεύουσας πρότασης. Να ξαναγράψετε την πρόταση με εισαγωγή τον σύνδεσμο dum. (μονάδες 4)

Δ2.β. Να μετατρέψετε τις υπογραμμισμένες δευτερεύουσες προτάσεις στις αντίστοιχες μετοχές. (μον. 3)

Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit.

Nam mortua est Caecilia, quam Metellus multum amavit.

Δ2.γ. Hac re audita Augustus voluit filiam deterrere quominus id faceret: Να αναλύσετε τη μετοχή audita σε δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση με εισαγωγή τον σύνδεσμο postquam . (μον. 3)

Δ2.δ. Να εντοπίσετε στο κείμενο Δ:

i) μια δευτερεύουσα πρόταση που εκφράζει εναντίωση προς μία κατάσταση που είναι πραγματική και να γράψετε το είδος της. (μον. 1)

ii) μια δευτερεύουσα πρόταση που εκφράζει φόβο μήπως συμβεί κάτι ανεπιθύμητο. Να γράψετε το είδος της και να προσδιορίσετε τον συντακτικό της ρόλο. (μον. 2)

iii)) μια ερώτηση σε πλάγιο λόγο. Να προσδιορίσετε το είδος της ερώτησης και να εξηγήσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκεται το ρήμα με το οποίο εκφέρεται η πρόταση. (μον. 2)